

[Niels Helveg Petersen.]

erhvervsøkonomiske transaktioner, og at han blev bedt om at uddybe sine synspunkter om, hvorfor han ønskede en sådan særlig paragraf indsat, og det synes jeg nok hele tiden måtte have haft folketingets stærke interesse. Når en førende statsadvokat inden for dette område ønsker nye lovbestemmelser og bliver bedt om at uddybe sine synspunkter i en offentlig betænkning, mener jeg også, at disse uddybende synspunkter burde have været forelagt folketinget på et tidligere tidspunkt. Jeg er klar over, at ministeren og jeg ikke er enige om dette, og da vi er enige om at være tilfreds med, at vi nu får et resumé, skal jeg ikke forfølge sagen yderligere.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Uden at jeg har brevet til statsadvokat Grell for hånden, vil jeg dog tro, at han ikke er blevet bedt om at uddybe sine synspunkter, for det er gjort tilstrækkeligt i rapporten. Nej, han er blevet anmodet om at belyse med eksempler de synspunkter, han redegør for i ågerapporten, og det er det, han har gjort. Det er en eksemplifikation, en illustration, om man vil, af de synspunkter, han har.

Jeg kan derfor ikke være enig med hr. Niels Helveg Petersen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Skovmand* til udenrigsministeren:

„Vil ministeren lade foretage en undersøgelse af, hvilke lønninger danske firmaer og deres datterselskaber i Sydafrika udbetaler til deres ikke-hvide medarbejdere?“

(Spm. nr. 185).

Skriftlig begrundelse.

I en række artikler i det engelske blad *The Guardian* er det blevet dokumenteret, at engelske firmaer i Sydafrika på få undtagelser nær udbetaler deres ikke-hvide medarbejdere lønninger, der ligger lavere end selv det af den sydafrikanske regering anslåede minimum på ca. 600 kr. om måneden, et minimum, der i forvejen må betegnes som værende alt for lavt, hvis en familie skal have rimelige muligheder for at skaffe sig føde, klæder, undervisning og tålelige boligforhold.

Over for dagbladet *Politiken* har samtidig en repræsentant for det danske firma ØK givet oplysning om lønninger, der ud fra denne betragtning må anses for aldeles utilstrækkelige.

Foruden ØK har bl. a. virksomheder som Christiani & Nielsen og F. L. Smidth betydelige interesser i Sydafrika. Det er derfor rimeligt, at der fra officiel dansk side iværksættes en undersøgelse, som kan få fastslået, hvorvidt disse danske virksomheder giver deres ikke-hvide sydafrikanske medarbejdere anstændige lønninger. De fornødne oplysninger må kunne indhentes gennem den danske diplomatiske repræsentation i landet.

Det vil være rimeligt ved samme lejlighed at få undersøgt, hvorvidt danske firmaer deltager i aktioner, der sigter på at omgå FN's boykot af Rhodesia.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen): Hr. Skovmand har spurgt mig, om vi vil gøre noget for at undersøge de påstande, som har været fremme bl. a. i det engelske blad *The Guardian* om lønninger i Sydafrika udbetalt til ikke-hvide arbejdere, lønninger under et eksistensniveau selv efter lokale forhold.

Jeg kan kun svare hr. Skovmand, at hvis de oplysninger, som *The Guardian* har bragt frem, og som også har været gengivet i danske aviser, er rigtige, så er det rystende forhold — jeg skal nøjes med at karakterisere dem på den måde, for det er jo stærkt nok — og kan vi bidrage til at skaffe oplysninger gennem vores generalkonsul i Johannesburg, vil vi gøre det. Jeg mener dermed, at hvis der er offentligt tilgængeligt materiale — det må jo være en betingelse for det, og det er der utvivlsomt — så vil vi søge at fremskaffe disse oplysninger.

Endvidere spørger hr. Skovmand, om vi kan skaffe oplyst, om der er danske firmaer, der overtræder de sanktionsbestemmelser, der findes vedrørende erhvervs mæssig forbindelse med Rhodesia. Hr. Skovmand ved, at min forgænger, hr. Poul Hartling, i 1968 i september, tror jeg det var, udstedte en anordning til opfyldelse af FN-bestemmelserne, og danske firmaer har været idømt straffe efter denne anordning.

Nu er vanskeligheden her, at det formentlig drejer sig om danske datterselskaber eller